

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

В. Василенко О. В. Василенко
“ 29 ” 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття»
(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: другий (магістерський)

Галузь знань: Е Природничі науки, математика та статистика

Спеціальність: Е2 Екологія

Освітня програма: Екологія

Факультет: плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Умань – 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття» для здобувачів вищої освіти спеціальності Е2 «Екологія», освітньої програми Екологія. Умань, Уманський НУС, 2025. 16 с.

Розробник:

Балабак А.В. доцент, к. с.-г. наук

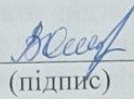

Алла БАЛАБАК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології та безпеки життєдіяльності

Протокол від 27.08.2024 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Ольга ВАСИЛЕНКО

« 27 »

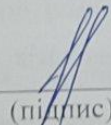
08

2025 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Протокол від « 29 » 08 2025 року № 1.

Голова

(підпис)

Андрій ТЕРНАВСЬКИЙ

« _____ »

2025 року

1. Опис навчальної дисципліни
«Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань Е «Природничі науки, математика та статистика"	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність Е2 «Екологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,3 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень другий (магістерський) Освітня програма Екологія	Лекції	
		16 год	8 год
		Лабораторні, практичні	
		18 год	4 год
		Самостійна робота	
		56 год	78 год
		Індивідуальна робота	
		-	-
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття» розроблена відповідно до Положення про Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого Вченою радою протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8.

Навчальна дисципліна «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Екологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія галузі знань 10 Природничі науки.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття» є формування у студентів уявлення про глобальні проблеми, їх причини, різновиди, масштаби і можливі шляхи вирішення, закріплення студентами знань з проблематики глобальних проблем людства.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: ознайомлення здобувачів вищої освіти із сутністю глобальних проблем сучасності, причинами їх виникнення; визначення та аналіз регіональних відмінностей глобальних проблем, тенденцій у динаміці їх розвитку, факторів антропогенного впливу; оцінка впливу глобальних проблем сучасності на життєдіяльність людського суспільства, його розвиток та безпеку; визначення можливих шляхів подолання глобальних проблем сучасності.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівців.

Дисципліна «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття» передуює вивченню таких дисциплін, як «Методологія та організація наукових досліджень в галузі» та «Стратегія сталого розвитку».

Вивчення навчальної дисципліни «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія» спеціальності 101 Екологія галузі знань 10 Природничі науки (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 1	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 1	Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
ФК 1		ПРН 1	Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.
		ПРН 3	Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.
ФК 2		ПРН 1	Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.
		ПРН 12	Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природні середовища.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Знання основних принципів та основних методик прийняття рішень	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	Знання основних національних та міжнародних норм екологічного законодавства, основних засад і принципів державної екологічної політики	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна

			(модульна) робота, підсумковий контроль
2	Уміння/навички:		
2.1	Оцінювати, узагальнювати, аналізувати та інтегрувати результати комплексних досліджень складових навколишнього природного середовища і техногенного навантаження на них та екосистеми в цілому	лекція, практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	Складати звіти за результатами комплексних екологічних досліджень	лекція, практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
3	Комунікація:		
3.1	Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки, а також пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4	Відповідальність і автономія		

4.1	Переосмислення основних теоретичних і практичних проблем та створення нових знань	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
-----	---	---	--

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 1	Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, практичне заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 3	Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.	Лекція, практичне заняття, індивідуальні консультації, кейс-метод, мозковий штурм. самонавчання через Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 12	Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природні середовища.	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, практичне заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади вивчення глобальних проблем людства

Тема 1. Глобальні проблеми сучасного суспільства

1. Поняття «глобальні проблеми», «глобалістика»
2. Глобалізація, її форми
3. Позитивні й негативні наслідки глобалізації
4. Глобальний інформаційний простір

Тема 2. Взаємозв'язок глобальних проблем та їх прояв на території України

1. Класифікація глобальних проблем
2. Взаємозв'язок глобальних проблем людства
3. Рівні вивчення глобальних проблем
4. Глобальні проблеми людства та їх прояв на території України

Змістовий модуль 2. Еколого-економічні глобальні проблеми

Тема 3. Екологічні проблеми сучасності

1. Екологічні проблеми сучасності
2. Парниковий ефект
3. Руйнування озонового екрану
4. Кислотні опади
5. Смоги

Тема 4. Паливно-енергетична і сировинна проблеми

1. Глобальна енергетична проблема
2. Глобальна сировинна проблема
3. Способи вирішення сировинної та енергетичної проблем

Тема 4. Fuel and energy and raw material problems

1. Global energy problem
2. Global raw material problem
3. Methods of solving raw material and energy problems

Змістовий модуль 3. Демо-соціальні проблеми людства

Тема 5. Світова продовольча проблема

1. Глобальна продовольча проблема
2. Причини виникнення продовольчої проблеми
3. Голод і недоїдання
4. Географічні аспекти сучасної продовольчої проблеми
5. Способи вирішення глобальної продовольчої проблеми

Тема 6. Демографічна ситуація в світі на початку XXI століття

1. Поняття «демографічна проблема»
2. Суть демографічної проблеми
3. Проблеми народонаселення
4. Демографічні прогнози
5. Проблема міжнародних відносин

Тема 7. Проблема подолання бідності та відсталості країн, що розвиваються та охорони здоров'я населення

1. Проблема відсталості країн
2. Проблеми охорони здоров'я населення і довголіття
3. Географічні аспекти глобальної проблеми здоров'я

Тема 8. Проблема війни та миру. Безпека особистості, суспільства і держави в умовах глобальних загроз, війни

1. Проблема війни і миру: нові аспекти
2. Види зброї
3. Регіональні й локальні конфлікти

4. Російське вторгнення в Україну
5. Сутність поняття «небезпека» і «загроза»

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади вивчення глобальних проблем людства												
Тема 1. Тема 1. Глобальні проблеми сучасного суспільства	10	2		2		6	12	1	1			10
Тема 2. Взаємозв'язок глобальних проблем та їх прояв на території України	10	2		2		6	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 1	20	4		4		12	24	2	2			20
Змістовий модуль 2. Еколого-економічні глобальні проблеми												
Тема 3. Екологічні проблеми сучасності	10	2		2		6	12	1	1			10
Тема 4. Fuel and energy and raw material problems	10	2		2		6	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 2	20	4		4		12	24	2	2			20
Змістовий модуль 3. Демо-соціальні проблеми людства												
Тема 5. Світова продовольча проблема	10	2		2		6	11	1				10
Тема 6. Демографічна ситуація в світі на початку XXI століття	10	2		2		6	11	1				10
Тема 7. Проблема подолання бідності та відсталості країн, що розвиваються та охорони здоров'я населення	9	2		2		5	11	1				10

Тема 8. Проблема війни та миру. Безпека особистості, суспільства і держави в умовах глобальних загроз, війни	21	2		4	10	5	9	1				8
Разом за змістовим модулем 3	50	8		10	10	22	42	4				38
Разом за модулем 1	90	16		18	10	46	90	8	4			78
Усього годин	90	16		18	10	46	90	8	4			78

5. Теми семінарських занять

Непередбачено навчальним планом.

6. Теми практичних занять (заочна форма)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Глобальні проблеми: класифікація та наукові підходи до трактування Global problems: classification and scientific approaches to interpretation	2
2	Тематика глобальних проблем людства у доповідях провідних вчених світу. The topic of global problems of humanity in the reports of the world's leading scientists	2
3	Глобальна екологічна проблема	2
4	Глобальна енергетична проблема	2
	Разом	4

7. Теми лабораторних занять (денна форма)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Глобальні проблеми: класифікація та наукові підходи до трактування Global problems: classification and scientific approaches to interpretation	2
2	Тематика глобальних проблем людства у доповідях провідних вчених світу. The topic of global problems of humanity in the reports of the world's leading scientists	2
3	Глобальна екологічна проблема	2
4	Глобальна енергетична проблема	2
5	Проблема збереження здоров'я населення та продовольча проблема	2

6	Глобальна проблема урбанізації	2
7	Глобальна проблема війни і миру	2
8	Безпека особистості, суспільства і держави в умовах глобальних загроз	2
9	Підсумкова модульна контрольна робота	2
	Разом	18

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Глобалізація як предмет філософського аналізу	6	10
2	Глобалістика як теоретичне обґрунтування глобалізації	6	10
3	Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття як система	6	10
4	Економічна глобалізація: соціальні прояви і наслідки	6	10
5	Глобальна цивілізаційна конкуренція	6	10
6	Альтерглобалізм	6	10
7	Антропологічний вимір сучасних глобалізаційних процесів	5	10
8	Світовий розвиток і проблеми нової глобалізованої людини	5	4
9	Підготовка реферату	10	4
	Разом	56	78

9. Індивідуальні завдання

Підготувати реферат на одну із зазначених тем:

1. Глобальна проблема подолання цифрової неграмотності населення.
2. Глобальна проблема тероризму.
3. Глобальна проблема наркоманії: регіональні аспекти.
4. Глобальна проблема злочинності: регіональні аспекти.
5. Регіональні відмінності кліматичних змін.
6. Кіберзлочинність як нова глобальна проблема людства.
7. Новітні глобальні проблеми людства.
8. Глобальна продовольча проблема в структурі політики глобальної безпеки.
9. Глобальна екологічна проблема: регіональні аспекти.
10. Глобальна демографічна проблема: історико-географічний екскурс.
11. Глобальна демографічна проблема: регіональні відмінності.

12. Проблема формування глобального етносу.
13. Концепція сталого розвитку цивілізації.
14. Глобальна проблема освоєння Світового океану.
15. Глобальна проблема становлення інституційної системи глобального управління.
16. Антиглобалістичні рухи і глобальні проблеми.
17. Глобальна проблема демократизації.
18. Проблема глобальної безпеки.
19. Міжнародна безпека і регіональні конфлікти.
20. Глобальна проблема збереження біорізноманіття Землі.
21. Глобальна проблема захворюваності населення: регіональні аспекти.
22. Глобальна цивілізаційна конкуренція.
23. Екологічні виклики глобалізації.

Вимоги до реферату:

- потрібно скласти розгорнутий план за наступною схемою.

1. Вступ.
2. Основна частина, яка включає 3–4 питання теми.
3. Висновки.
4. Список використаних джерел.

- обсяг реферату залежить від теми, використовуваної літератури, але в основному повинен мати 10–15 сторінок рукописного тексту.

- якщо реферат має суттєві недоліки, студент повинен його переробити, враховуючи зауваження і пропозиції.

Критерії оцінювання рефератів з дисципліни «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття», балів

Оцінка\ Показник	«задовільно»	«добре»	«відмінно»
Виконання та оформлення	2	2	3
Відповідність матеріалу темі роботи	2	3	3
Захист реферату: доповідь	2	3	4
Всього балів	6	8	10

10. Методи навчання

Мультимедійні та лекції-бесіди; дискусії, доповіді студентів, вирішення ситуаційних та практичних завдань, індивідуальні творчі роботи (пошукові, аналітичні), а також самостійна робота студентів з інформаційними джерелами.

11. Методи контролю

Для визначення засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- оцінка за підготовку до роботи;
- оцінка за виконання та захист індивідуального заняття та завдань з самостійної роботи;
- оцінка підсумкового контролю.

Для діагностики знань використовується 100-бальна шкала оцінювання.

**12. Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни
«Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття» (денна форма навчання)**

Поточний (модульний) контроль											Бали за науково-дослідну роботу	Сума	
Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1 (20 балів)			Змістовий модуль 2 (20 балів)			Змістовий модуль 3 (30 балів)				5	100	
Кількість балів за теми	T1	T2	ПМК	T3	T4	ПМК	T5	T6	T7	T8			ПМК
в т.ч. за видами робіт:	5	5	10	5	10	10	10	10	10	10			10
практичні заняття	4	4		4	4		4	4	4	4			
виконання СРС	1	1		1	6		6	6	6	6			

T1, T2 ... T7 - теми змістових модулів. ПМК – поточний модульний контроль.

**Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни
«Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття» (заочна форма навчання)**

Поточний (модульний) контроль									Індивідуальне завдання	Сума
Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1 (25 балів)		Змістовий модуль 2 (20 балів)		Змістовий модуль 3 (50 балів)				5	100
Кількість балів за теми	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
в т.ч. за видами робіт:	15	10	10	10	10	10	15	15		
практичні заняття	4	-	4	-	4	-	-	-		
виконання СРС	11	10	6	10	6	10	15	15		

T1, T2 ... T7 - теми змістових модулів.

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність і систематичність роботи на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *лабораторних та практичних заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття» – 100. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на практичних та лабораторних заняттях оцінюється в 4 бали:

а) відповідь з питань семінарів / виконання практичних завдань – 2–3 бали:

б) змістовні доповнення при обговоренні питань семінарів – 1 бал.

2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів оцінюється в 1 бал:

а) складання тематичних флеш-карт – 0,5–1 бал;

б) підготовка презентації – 0,5–1 бал.

3. Модульний контроль містить 10-20 тестів, відповідь на кожен з яких оцінюється в 1 бал (1 × 10 тестів, 1 × 20 тестів) – 10-20 балів.

Заохочувальні бали – представлення результатів науково-дослідних робіт: участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах – 1–5 балів; публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1–5 балів.

Виконання студентами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Балабак А.В. Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт студентами денної та заочної форм навчання, ОР «Магістр» за спеціальностями 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Умань, 2022. 44 с.

2. Балабак О.А., Балабак А.В. Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи студентами денної та заочної форм навчання, ОР «Магістр» за спеціальностями 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Умань, 2022. 12 с.

3. Балабак А. В. Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття. Методичні рекомендації для виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання, ОР «Магістр» за спеціальністю 101 «Екологія». Умань, 2022. 10 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Арутюнов В. Х., Свінцицький В. М. Філософія глобальних проблем сучасності: навч. посіб. Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана". К. : КНЕУ, 2008. 176 с.

2. Бакірова В. С., Голікова А. П. та ін. Глобальні проблеми сучасності : підручник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 632 с

5. Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людства : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 330 с.

6. Книш М. М., Котик Л. І. Політико-географічна глобалістика : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 484 с.

7. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с.

8. Лукашевич В. М. Глобалістика : навч. посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2010. 440 с.

9. Масляк П. О. Країнознавство : підручник. К. Знання, 2008. 292 с.

10. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б. та ін. Глобальна економіка: навчальний посібник. Харків: Видавництво «Форт», 2016. 358 с.

Допоміжна

1. Балабак О. А., Балабак А. В., Василенко О. В. Глобальне електромагнітне навантаження та шумове забруднення довкілля в екологічному стані сучасної урбоєкосистеми. Таврійський науковий вісник. Херсон, 2021, № 117. С. 264-270.

2. Білорус О. Г. Глобалістика. Науковий глосарій і бібліографія. К., 2000. 169 с.

3. Білорус О. Г., Лук'яненко Д. Г. та ін. Глобалізація і безпека розвитку. Монографія. К. : КНЕУ, 2001. 733 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Віденська Конвенція про охорону озонного шару [Електронний ресурс] // <http://www.ecolife.org.ua/laws/inter/1985/01.php>.

2. Декларація Ріо-де-Жанейро Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку [Електронний ресурс] // <http://www.ecolife.org.ua/laws/inter/1992/07.php>.

3. Декларація тисячоліття ООН [Електронний ресурс] // http://www.unesco.ru/rus/pages/about/decl_mill.php.

4. Договір про Антарктику [Електронний ресурс] // <http://www.ipolitics.ru/lnk/216.htm>.

5. Електронна бібліотека антиглобалістської тематики [Електронний ресурс] // <http://www.imperativ.net/news/library.htm>.

6. Звіти Світового банку про світовий розвиток [Електронний ресурс] //

<http://www.worldbank.org>.

7. Йоганнесбургська декларація [Електронний ресурс] // http://www.un.org/russian/conferen/wssd/docs/decl_wssd.pdf.

8. Кіотський протокол до Рамочної конвенції ООН про зміну клімату [Електронний ресурс] // http://www.wwf.ru/about/what_we_do/climate/kyoto.

9. Монреальський протокол з речовин, що руйнують озоновий шар [Електронний ресурс] // <http://www.ecolife.org.ua/laws/inter/1987/01.php>.

10. Офіційний сайт Інституту проблем глобалізації [Електронний ресурс] // <http://www.imperativ.net/iprog/deliagin.htm>.

11. <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=787>

16. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

17. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Сталий розвиток і глобальні виклики 21 століття», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

18. Зміни у робочій програмі в 2025 році

Оновлено теми лекційних і практичних занять. Уточнено зміст практичних робіт та доповнено методичні матеріали.